

Teatrul și comanda socială

Reflectare artistică fidelă și larg cuprinzătoare a realității din zilele noastre, teatrul românesc — acest impunător ansamblu de artă angajată și militantă — poate fi mîndru de faptul că, prin multe din manifestările sale actuale, răspunde, efectiv, din ce în ce mai puternic, unei comenzi sociale de nivel superior. Înțelegem prin teatru literatura dramatică, variatele forme ale spectacolului și pe toți oamenii care contribuie cu gîndul și cu munca la creația scenică. Iar prin comanda socială, sau cerința socială, înțelegem linia directoare deschis și profund însușită de noi toți și atît de clar formulată în Programul Partidului Comunist Român : „În activitatea de formare a omului nou, a conștiinței socialiste, un rol important au literatura și arta, chemate să contribuie la afirmarea, în forme specifice, a concepției înaintate despre lume și viață. Partidul pornește de la concepția materialismului dialectic și istoric după care în artă își găsesc reflectarea gradul dezvoltării sociale, caracterul forțelor și relațiilor de producție într-o anumită etapă istorică. Artă se dezvoltă în strînsă legătură cu evoluția socială și națională a societății, corespunzător condițiilor specifice ale fiecărei epoci și națiuni. Purtătorii celor mai înaintate aspirații de progres ale umanității, adevărații făuritori ai civilizației materiale și spirituale a lumii au fost întotdeauna masele populare. Literatura și arta nu sînt creația unor aleși aflați deasupra vieții, trăind și gîndind în afara relațiilor sociale ; ele exprimă transformările care au loc neîncetat în societate, cuceririle forțelor revoluționare, progresiste, gîndirea înaintată a fiecărei epoci. Literatura și arta sînt rodul forței creatoare a societății, expresia geniului și a sensibilității poporului însuși — pe care adevăratele talente le întruchipează în lucrările lor“.

Magistrale idei, aflate la locul lor de frunte în aceste zile cînd am evocat un eveniment de majoră însemnătate istorică — ziua de 23 August, a XXXI-a aniversare a Insurecției naționale armate antifasciste și antiimperialiste — și cînd, cu legitimă mîndrie, ne aflăm pe pragul dintre un cincinal îndeplinit înainte de termen și altul, mai frumos, mai bogat, pe care ne pregătim a-l întâmpina de timpuriu, cu mari și solemne legăminte de muncă roditoare.

Pe toate liniile de gândire, pe toate planurile faptelor, România socialistă poate privi cu încredere viitorul, bizuindu-se pe puternica temelie zidită cu mintea și brațele întregului popor, sub înțeleapta conducere revoluționară a Partidului, a Secretarului său General, tovarășul Nicolae Ceaușescu.

Așa cum s-a spus în repetate rânduri și cum am subliniat noi înșine în paginile acestei reviste, intervalul de timp istoric străbătut de poporul român de la al IX-lea Congres al Partidului și pînă acum, acest glorios și roditor deceniu, a schimbat fața patriei, dînd frumuseții naturale podoabele ce le merită, realizînd, cu înțelepciune și cu neprecupețite eforturi, o agricultură modernă ce se îndreaptă, repede, către formele industriale, o industrie ce acceptă, fără ezitare, să intre în competiție cu toate marile realizări uzinale din lumea contemporană. O literatură și o artă, de asemenea, care găsesc satisfacții și succese nu numai în rîndurile, din ce în ce mai exigente, ale publicului românesc, ci și pînă departe peste hotare și meridiane. La rîndul lui, folosind și împletind, cu sîrguință, cu talent, cu spirit critic ferm, cit mai multe și mai bine alese din operele literare și din modelele plastice, teatrul românesc aduce și ridică pe scenă lucrări dramatice, scenografice, interpretări și spectacole capabile, așa cum cere Programul partidului, să exprime plener geniul artistic creator al poporului nostru.

Insăși atmosfera aceasta sărbătorească, aceste zile evocatoare de muncă și de glorie, ne aduc în minte obligațiile și angajamentele luate de noi, ca oameni de teatru, pentru apropiata stagiune. În studiile critice și în reportajele pe care le-am publicat aici și vom continua a le prezenta, am subliniat tendința, certă, a unei substanțiale imbogățiri a conținutului social-politic educativ și a valorilor etice, în arta spectacolului, pe scenele noastre din toată țara. Așteptăm de la autorii dramatici lucrări substanțiale, direct inspirate din puternicul efort de creație materială al muncitorimii, din înscrierea eficientă în viața de toate zilele a principiilor eticii și echității socialiste, din înseși aspectele realizării, prin pricepere, prin efort, prin voință inovatoare, a planurilor de stat, care prevăd accesul poporului român la cele mai înalte roade ale științei și tehnicii, simultan cu înflorirea celor mai frumoase lucrări de artă și opere dramatice, perfect inscenate și interpretate în teatrele românești.

Comanda socială, aceasta este ! Publicul așteaptă de la unanimitatea celor ce servesc cu pasiune scena, literatura dramatică, critica teatrală, să se arate la înălțimea cerințelor în fața cărora sint chemați. De fapt, expresia concretă a cerinței sociale este, pentru oamenii de teatru, publicul ! Acest public exigent și cald, sensibil la lucrările creatoare și interpretative care însumează, cu elevație, cu realism estetic, cu elan poetic, cu sinceritate și adevăr, aspirațiile vremii noastre, ale umanismului socialist.

„TEATRUL“